

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Науковий журнал

№ 7

Луцьк
2017

Рекомендовано до друку Вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 19 від 26 грудня 2017 р.)

Редакційна колегія

Біскуб Ірина Павлівна, доктор філологічних наук, професор, головний редактор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Ажнюк Богдан Миколайович, доктор філологічних наук, професор (Національна академія наук України, Інститут мовознавства імені О. Потебні);
Андрейчук Надія Іванівна, доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка);
Данилюк Ніна Олексіївна, доктор філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Жуйкова Маргарита Василівна, доктор філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Загнітко Анатолій Панасович, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (Донецький національний університет);
Застровська Софія Олександрівна, кандидат філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Зигмунт Томаш, доктор філології (Інститут неології, Вища професійна школа в м. Холмі, Республіка Польща);
Корсетті Ренато, професор факультету медицини і психології (Університет "La Sapienza", Італія);
Макарук Лариса Леонідівна, кандидат філологічних наук, доцент, куратор Наукового товариства аспірантів і студентів факультету іноземної філології, відповідальний секретар (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Мірченко Микола Васильович, доктор філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Моклиця Марія Василівна, доктор філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Осадчий Володимир, доктор політичних наук, професор (Католицький університет Іоана Павла II, м. Люблін, Республіка Польща);
Павлюк Алла Борисівна, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Помірко Роман Семенович, доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка);
Рогач Оксана Олексіївна, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Рошко Михайло Михайлович, кандидат філологічних наук, доцент (Ужгородський національний університет);
Станіслав Ольга Вадимівна, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Товарес Алла, кандидат філологічних наук, доцент (Говардський університет, м. Вашингтон, США);
Ущина Валентина Антонівна, доктор філологічних наук, професор (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);
Фаузер Маріус, доктор філології (Університет м. Фехти, Федеративна Республіка Німеччина).

Рецензенти

Гудманян Артур Грантович, доктор філологічних наук, професор (Київський національний авіаційний університет);
Зацний Юрій Антонович, доктор філологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (Запорізький національний університет);
Княк Тарас Романович, доктор філологічних наук, професор (Київський національний університет імені Тараса Шевченка).

Журнал є науковим фаховим виданням України, у якому публікують результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора чи кандидата наук (див. додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16 травня 2016 р. № 515).

Актуальні питання іноземної філології : наук. журн. / [редкол. : І. П. Біскуб (гол. ред.) та ін.]. – Луцьк : Східноєвроп. А 43 нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – № 7. – 178 с.

Науковий журнал містить статті, які досліджують актуальні питання сучасної іноземної філології (дискурсознавства, лексичної семантики, лінгвокультурології, літературознавства, термінознавства, лінгвістики тексту, лексикології, когнітивної, комунікативної та прикладної лінгвістики).

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів факультетів іноземних мов вищих навчальних закладів й академічних установ.

This journal is a scientific periodical of the Foreign Philology Institute of the Lesya Ukrainka Eastern European National University. It includes the articles which are related to current issues of modern linguistics (discourse studies, semantics, language and culture studies, terminology, text studies, lexicology, cognitive, communicative and applied linguistics).

The target audience is scientists, teachers, postgraduates and students of the foreign philology faculties of higher educational establishments and academic institutions.

**УДК 81'33(062.552)
ББК 81.1я54**

© Линник Ю. М. (обкладинка), 2017
© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2017

Зміст

Бойчук Валентина Прагматичні особливості песимістичних висловлень.....	5
Бондар Тетяна, Склянчук Оксана Вербалізація концепту КАТАСТРОФА / CATASTROPHE в українській та англійській мовах	11
Веремійова Анна Ідеологема оповідань “Циклу незримого” Е.-Е. Шмітта на прикладі оповідань “Мсьє Ібрагім і квіти Корану”, “Оскар і Рожева Пані”, “Борець сумо, який ніяк не міг погладшати”, “Дитя Ноя”	16
Vorobiova Tetiana, Smalko Liudmyla Translator Training: Teaching Creativity in Translation Creatively.....	22
Гедз Світлана Лексико-семантичні та прагматичні характеристики питальних речень змішаного типу в сучасній англійській мові.....	29
Грибок Олена Вираження імпліцитності стереотипів у побутовому дискурсі.....	34
Дережицька Тетяна Чинники детермінованості авто- та гетерообразів у романі Джорджа Орвелла “Бірманські дні”	39
Дмитрасевич Наталія Способи вираження емоційно-оцінного значення найменувань-ідентифікаторів у художньому тексті (на матеріалі французької мови)	45
Добжанська-Найт Наталія, Луць Світлана Спеціалізований текст як об’єкт машинного перекладу (порівняльний аналіз).....	50
Єфимчук Галина Соціокультурні чинники формування концепту ARROGANCE у британській картині світу	58
Засскін Сергій, Іскра Ірина Способи відтворення мови ельфів у перекладах трилогії Дж. Р. Р. Толкіна “Володар перснів”	63
Кащишин Наталія Емотивність як невід’ємна дискурсивна категорія сучасного англомовного дипломатичного дискурсу.....	66
Кінах Ліліана Лінгвокультурні особливості народних прикмет у німецькій мові	73
Ковальчук Олена Семантичні зміни у власних назвах	78
Коляда Еліна Семантика англійських фразеологізмів на позначення маскулінності.....	84
Крарівчук Ганна Mythological Element in the Detective Genre.....	89
Крисанова Тетяна Інтерсуб’єктивність емоцій у кінодискурсі.....	96
Кульчицька Олена Використання методів гібридної семантики в аналізі пейоративів	103
Кушнерук Світлана Термінологічна насиченість англомовних публіцистичних текстів екомаркетингу.....	110
Линник Юрій, Гриб Мар’яна Оцінка ефективності використання семантичних пошукових систем у газетному дискурсі (на прикладі семантичної пошукової системи “DuckDuckGo”)	116

Лісінська Тетяна, Врона Тетяна	
Етимологія та функціонування термінів сфери туризму.....	122
Макарук Лариса	
Антропологія писемної комунікації.....	127
Павлюк Алла, Рогач Оксана, Гарсієва Діана	
Компліментарні висловлювання з позитивною оцінкою чоловіків і жінок періоду вікторіанської доби (на матеріалі твору Джейн Остін “Pride and Prejudice”).....	133
Передон Наталія	
Тактики імпліцитної актуалізації згоди у структурі кооперативної стратегії комуніканта-об’єкта примирення.....	137
Рогач Оксана	
Типи паремій та принципи їхньої класифікації.....	143
Розенгарт Юлія	
Лінгвальний профіль англомовного політика-неправдомовця.....	149
Семенюк Тетяна	
Лінгвокультурні та етноспецифічні цінності німецької лінгвоспільноти крізь призму когнітивно-семантичного аналізу комерційної реклами.....	154
Скобнікова Оксана	
Психолінгвістичний аналіз концепту “Family”.....	161
Сурмач Ольга	
Психолінгвістична інтерпретація результатів асоціативного експерименту на слово-стимул MONEY в англійській мові.....	165
Чорній Раїса	
Назва та художнє оформлення як шифр до декодування роману Кетрін Стокетт “Прислуга”.....	171
Відомості про авторів.....	177

Surmach Olga. Psycholinguistic Interpretation of the Results of the Associative Experiment: a Case Study of the Word-stimulate “MONEY” in the English Language. In this article we review the associative experiment and analyze cognitive-psycholinguistic interpretation of the received material. The associative field of the word is the whole range of the received words on the stimulating word. Positive and negative connotations of certain areas of the associative field are essential key figures of the concept's national specific features.

Key words: associative experiment, concept, cognitive linguistics, linguistics, reaction, stimulating word.

УДК 821.111(73)

Раїса Чорній

НАЗВА ТА ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ ЯК ШИФР ДО ДЕКОДУВАННЯ РОМАНУ КЕТРІН СТОКЕТТ “ПРИСЛУГА”

У статті подано характеристику функціонування деяких композиційно сильних позицій твору, зокрема їх роль у репрезентації специфіки розкриття авторської концепції твору та його художніх інтенцій. Важливою передумовою для цілісного сприймання твору є врахування особливостей назви та художнього оформлення друкованого примірника, зокрема зовнішній вигляд титульної сторінки. На прикладі роману “Прислуга” американської письменниці Кетрін Стокетт проаналізовано особливості заголовкового комплексу як інструментарію для реалізації авторського задуму з урахуванням терпимості до різних думок, поглядів, вірувань, певних етнічних стереотипів та пережитків расистського характеру. Також у статті проаналізовано сюжетоутворювальну функцію заголовка, зокрема виявлено специфічні особливості структури та семантики назви твору, його зв'язок з художнім контекстом, роль у розгортанні сюжету та вибудові часо-просторового континууму. Важливим елементом, що збагачує художній доробок є його семантична особливість, що виконує узагальнювальне та конкретизаційне значення. Так, якщо на початку твору заголовок сприймається читачем як назва тексту, що виконує номінативну, інформаційну та прогностичну функцію, то після завершення читання значення заголовка збагачується додатковим змістом.

Особливу роль у безпосередньому контакті з читачами відіграє візуальний контакт з книгою, що репрезентує певну ступінь зацікавлення і може провокувати як позитивний, так і негативний подальший комунікативний ефект, готовність чи відмову від подальшого спілкування. Закладена в ілюстрацію текстова інформативність допомагає розкрити основну ідею твору, прагматичність авторської установки. На прикладі роману Кетрін Стокетт “Прислуга” встановлено ступінь взаємозв'язку художнього оформлення та назви роману з авторським текстом, а також охарактеризовано відмінності художнього оформлення дебютного роману для публікації книги в США та Великій Британії та обґрунтовано причини такого вибору.

Ключові слова: заголовок, художнє оформлення, обкладинка, сприйняття, візуальний контакт, художній час, художній простір, текстова інформативність

Постановка наукової проблеми та її значення. Кетрін Стокетт (Kathryn Stockett) протягом недовгого часу зуміла посісти місце однієї із визнаних фігур сучасного американського письменництва. У себе на батьківщині дебютний роман “Прислуга” (The Help, 2009) своєю самобутністю та суперечливістю одразу привернув увагу не тільки істориків літератури, критиків, а й численну аудиторію прихильників. Така авторитетна творчість не залишила байдужими митців далеко і за межами США, тому принаймні ще в сорока двох країнах світу роман-бестселер про життя афроамериканців був опублікований та перекладений вісьмома мовами світу (арабською, голландською, іспанською, корейською, німецькою, португальською, російською, французькою) [13]. Спектр читацької рецепції роману розширився завдяки аудіокнигам та екранізації твору (2011), а письменниця була удостоєна численних літературними нагород, зокрема: Exclusive Books Boeke Prize (2009), Оранж літературна премія (англ. Orange Broadband Prize for Fiction) (2010), SIBA Book Award (2010), New York Times Bestseller (2011) [11].

Проте в Україні своєрідний за тематикою, проблематикою та структурою твір американського прозаїка поки що мало досліджений, за винятком окремих спорадичних розвідок [7, с. 67]. У цьому полягає актуальність дослідження.

Справжньої суспільної вартості художній доробок митця набуває в безпосередньому контакті з читачами, бо “кожен мистецький твір стає естетичною реальністю тільки в сприйнятті реципієнта” [2, с. 75]. Через текст “як форми художнього втілення авторської свідомості, авторського образу” [3, с. 18], митець вступає у спілкування з реципієнтом, при цьому не тільки активізує читацьку уяву, а й “запрошує” читача до співучасті, тим самим реалізуючи потенції тексту [6, с. 268].

Цілісне сприйняття художнього тексту спирається на певні композиційні й семантичні доміанти, ті композиційні частини тексту, які відіграють особливу роль, адже саме завдяки їм реалізується “специфічна організація тексту, яка забезпечує висування на перший план найважливіших смислів тексту..., встановлення ієрархії смислів, фокусування уваги на найбільш важливому, підсилення емоційності та естетичного ефекту, встановлення значущих зв’язків між елементами суміжними й дистанційними, які належать до одного чи різних рівнів забезпечення зв’язності тексту та його запам’ятовування” [1, с. 23–24].

Мета і завдання статті – розкрити роль та особливості функціонування заголовка та художнього оформлення книги як компресованої форми мовлення; з’ясувати ступінь взаємозв’язку “сильних позицій тексту” з авторською концепцією твору на прикладі роману Кетрін Стокетт “Прислуга”.

Аналіз досліджень цієї проблеми. До осмислення аспектів структурно-сислової організації тексту як цілісного художнього явища загалом та компресованих форм, зокрема, зверталися неодноразово і зарубіжні (І. Арнольд, Р. Барт, Д. Вільямс, І. Гальперін, О. Джанджакова, В. Ізер, Ю. Лотман), і вітчизняні науковці (І. Франко, Р. Гром’як, О. Галич, А. Волков, В. Богуславська, Ю. Карпенко, І. Кошова, В. Кухаренко, О. Волковинський) різних галузей гуманітарних наук (літературознавства, мовознавства, психології, журналістики).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Сприйняття художнього тексту ґрунтується на своєрідних композиційно-сислових принципах, які не тільки спрямовують процес сприймання та розуміння повідомлення, а й задають своєрідну програму взаємодії читача з твором [с. 81]. При цьому особливу роль реалізації авторського задуму відіграють так звані “сильні позиції” тексту, з якими читач зустрічається безпосередньо перед читанням чи під час читання. До сильних позицій тексту належать як обов’язкові композиційні частини (назва, початок та кінець твору, підзаголовки частин), так і не обов’язкові (обкладинка, анотація, присвята, епіграф, пролог, епілог, післямова).

Як невід’ємна частина художнього твору та його структури, назва твору слугує важливим елементом для розкриття авторського задуму, викликаючи настанову, яка переростає в процес осягнення твору вже від моменту безпосереднього сприйняття прізвища автора, художнього оформлення і назви твору [2, с. 35]. Назва твору містить у собі ідею (тему) художнього твору, посилює його пізнавальну вартість, адже саме в назві твору закладанні авторські сильні позиції, яким безпосередньо підпорядковуються виражені в художньому тексті образи та ідеї [1, с. 23].

Сюжетну основу роману Кетрін Стокетт “Прислуга” (The Help) становить драматична історія життя темношкірих жінок, які працюють прислугою у будинках білих господарів у місті Джексоні, штату Міссісіпі впродовж 1962–1964 років, у період загострення боротьби чорношкірого населення США за свої громадянські права. Назва художнього твору “The Help” представлена пропріативом і поєднує тему та проблему.

Розширена образність в назві твору “Прислуга” розкриває авторський задум і “накреслює ту доміанту, яка визначає собою побудову розповіді” [4, с. 204], адже в англійській мові означений артикль вжитий перед іменником, позначає не окрему особу, а весь клас у цілому і

вживається для позначення всього виду, а не окремих його представників. “The Help”, що в перекладі українською – “Прислуга” – це заголовок із вказівкою на рід заняття людини, її соціальний стан. Семантична особливість, яка закладена в назві твору, виконує узагальнювальне та конкретизаційне значення. Заголовна лексема “The Help” – це той “специфічний психосоціолінгвістичний вузол, який стягує усі, іноді навіть різнопланові, простори твору в єдиний смисловий пучок” [7, с. 66]. Якщо на початку твору заголовок сприймає читач як назву тексту, що виконує номінативну, інформаційну та прогностичну функцію, то після завершення читання значення заголовка збагачується додатковим змістом. У самому тексті лексему “Help” уживають близько 180 разів і реалізовано в тексті у прямому значенні (прислуга, допомога), *що зумовлено специфікою авторської “зри” та художніми інтенціями письменниці*. Індекс “прислуга” проектує увагу читача вже з перших сторінок роману, який починається і закінчується оповіддю темношкірої служниці Ейбелін. Відтак, створений заголовком “центр онімного простор” (Ю. О. Карпенко) повертає увагу до головного – до проблеми трагічної долі темношкірих людей в умовах сегрегації загалом та чорношкірих жінок-служниць зокрема.

Важко не погодитися з думкою Р. Т. Гром’яка, що момент зустрічі читача з твором впливає на процес сприймання в досить вирішальний спосіб, де особливу роль відіграє художнє оформлення книги, адже художнє оформлення визначає обличчя книги [4, с. 35] і “викликає конкретне чуттєве враження-відчуття, на якому будується образ або й сприйняття цілого твору” [4, с. 14]. Ілюстрована обкладинка як своєрідне “когнітивне оперування з текстом” викликає певні асоціації, думки, передбачення, залучаючи читача до пізнавального діалогу з текстом. Закладена в ілюстрацію текстова інформативність допомагає розкрити основну ідею твору, прагматичність авторської установки. Візуальний контакт з книгою, її художнім оформленням, репрезентує певний ступінь зацікавлення і, як “емоційне живлення” (Н. Волкова) або “сигнальний пристрій” (Г. Вільсон), може провокувати як позитивний, так і негативний подальший комунікативний ефект, готовність чи відмову від подальшого спілкування.

Для художньої репрезентації дебютного роману “Прислуга” Кетрін Стокетт було обрано два варіанти обкладинки: одна для американського видання, інша для публікації роману у Великій Британії.

Для оформлення одного із варіантів титульної сторінки роману американської письменниці використано світліну з архіву Національного Конгресу США, на якій зображено маленьку білу дівчинку в дитячому візочку з двома темношкірими жінками одягнутими в накрохмалені білі уніформи. Саме ця обкладинка до книги, на думку Джессемі Калкін (Jessamy Calkin), журналіста однієї із найпопулярніших та багатотиражних газет Великої Британії «Дейли телеграф» (The Daily Telegraph), слугує не просто підказкою до твору, яка несе інформативне повідомлення до розуміння тексту, а якнайкраще реалізує зв’язок художнього оформлення з назвою та авторським текстом [10], тим самим “спрямовуючи здогадки та очікування читача в бажаному для автора напрямку” [9, с. 87]. Вже в оформленні книги зі згаданою світліною закладено показник, що виражає ідейне навантаження твору, адже художній простір роману та час, яким датується фото, збігається. Проте візуально-образна мова, в яку закодовано своєрідну знакову систему “свій-чужий” (за спогадами самої Кетрін Стокетт, у кожній білій родині того часу була чорношкіра робітниця одягнута у білу форму як ознаку того, що вона працює на одного із білих господарів [12]), протиставлення, яке пронизує всю американську культуру і носить дещо провокативний характер.

Історичний роман “Прислуга” за проблематикою і конфліктом є водночас і суспільно-політичним романом, події якого хоча і розгортаються в часи законів Джима Кроу (Jim Crow laws), проте залишаються актуальними до сьогодні (за статистичними даними Центру американського розвитку 2011 року покоївками лише у Нью Йорку працюють 95 відсотків афроамериканців [15]). Незважаючи на те, що більшість білого населення США позитивно ставляться до темношкірих, проте у свідомості деяких білих американців існує ще й сьогодні певний набір етнічних стереотипів та пережитків расистського характеру.

Спробуємо припустити, що саме з цих причин обкладинку до американського видання було підібрано з урахуванням терпимості до різних думок поглядів, вірувань.

Художня інтерпретація обкладинки для публікації роману в США – синтез вербальних, візуальних, художньо-графічних засобів виразності. Три пташки, які сидять на гілці, одна з трьох дещо на відстані, як доповнення до назви роману – таке авторське образне рішення до декодування, адже заголовок “ніколи не є простим індексом знакового комплексу, але завжди – символом певного смислу” [8, с. 9]. З одного боку, в образі птаха як символу свободи, польоту мислення, сили духу автор виражає власні соціально-естетичні устремління. Кількість пташок в ілюстрації титульної сторінки – авторський натяк на протагоністів роману – трьох жінок, які намагаються донести людям усім давно відому істину, в якій переконана темношкіра служниця Ейбелін і, ця істина все ще залишається її прихованим криком душі: “*A course we different! Everbody know colored people and white people ain’t the same. But we still just people!*” (Звичайно ми різні! Всі знають чорні люди і білі люди не одне і теж. Але ж ми все таки люди!) [14, с. 87] (тут і далі, де спеціально не вказано, переклад наш. – Р. Ч.).

З іншого боку, певна відстань між ними вказує на все ще наявний у житті соціальний, культурний бар’єр, який існує між расами, що штучно придуманий самими людьми. Саме на це і звертає увагу біла леді міс Скиттер, роздуми якої перегукуються з міркуваннями чорношкірої служниці: “*We are just two people. Not that much separates us. Not nearly as much as I’d thought*” (Ми просто дві людини. Не так вже й багато нас розділяє. Не така вже й різниця між нами. Зовсім не така як я думала) [14, с. 188]. Отже, міркування жінок виражають внутрішній протест проти будь-яких проявів расової ідеології.

Візуальна презентація птаха на обкладинці книги виражає авторське трактування християнського мотиву терпіння як важливої складової віри у кращі зміни. Закладена в образі “птаха” ідея польоту представляє авторське ідею-порівняння з вільною, щасливою людиною: “*...I’m free, like Minny. Freer than Miss Leefolt, who so locked up in her own head she don’t even recognize herself when she read it. And freer than Miss Hilly. That woman gone spend the rest a her life trying to convince people she didn’t eat that pie. I think about Yule May setting in jail. Cause Miss Hilly, she in her own jail, but with a lifelong term*” (Я вільна, як і Мінні. Вільніша за міс Ліфолт, яка настільки залякана, що навіть не впізнає себе в книзі. І набагато вільніша за міс Хіллі. Ця жінка все своє життя намагатиметься переконати людей, що не їла. Я думаю про Юл Мей, що сидить у в’язниці з вини міс Хіллі. Та й сама міс Хіллі насправді у в’язниці, створеною ж нею самою, тільки з пожиттєво термін ув’язнення – своїй власній).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, художнє оформлення роману “Прислуга” не тільки взаємопов’язане з назвою та текстом-джерелом, а й увиразнює та підсилює емоційну насиченість, інформативність художнього твору. Назва твору “Прислуга”, художнє оформлення і текст-джерело – “взаємопороджувальні величини”. Заголовок та обкладинка як компресовані форми мовлення є знаками-мотиваторами, які, акумулюючи в собі ідейно-сміслові настанови автора, наповнюють твір асоціаціями, взаємозбагачуються та виступають кодом до розшифрування, збуджуючи інтерес до прочитання.

Подальші дослідження ми вбачаємо в дослідженні стилістичної характеристики експресивних засобів ідіолекту Кетрін Стокетт.

Дж ерела та література

1. Арнольд И. В. Значение сильной позиции для интерпретации художественного текста / И. В. Арнольд // Иностранные языки в школе. – 1978. – № 4.
2. Волкова Т. С. Проблема жанра в современной поэзии. На материале современной русской и украинской поэзии / Т. С. Волкова. – Львов : Свит, 1991. – 188 с.
3. Выготский Л. С. Психология искусства [Электронный ресурс] / Л. С. Выготский. – Режим доступа : http://narratology.at.ua/_ld/0/23_Vygotskiy-Psikh.pdf
4. Гром’як Р. Т. Давнє і сучасне / Роман Гром’як. – Тернопіль : ЛІЛЕЯ, 1997. – 272 с.
5. Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення / В. Ізер // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів : Літопис, 1996. – С. 263–276.

6. Кокнова Т. А. Літературні прийоми створення афроамериканських образів на матеріалі роману К. Стокетт “Прислуга” [Електронний ресурс] / Т. А. Кокнова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. 2015 № 15 том 2. – С. 67–69. – Режим доступу : http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v15/part_2/22.pdf
7. Кошечая И. Г. Название как координированная идея текста / И. Г. Кошечая // Иностранные языки в школе. – 1992. – № 2. – С. 66–79.
8. Тюпа В. Произведение и его имя [Электронный ресурс] / В. Тюпа // Литературный текст: Проблемы и методы исследования : сб. науч. тр. – М. ; Тверь, 2000. – Вып. VI. – С. 9–18. – Режим доступа : <https://elibrary.ru/item.asp?id=21464887>
9. Чепелева Н. В. Вплив смислової структури тексту на його розуміння читачем [Електронний ресурс] / Н. В. Чепелева, Л. П. Яковенко // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2011. – № 7 (Т. II). – С. 79–89. – Режим доступу : <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v2/i7/9.pdf>
10. Calkin J. The maid’s tale: Kathryn Stockett examines slavery and racism in America’s Deep South [Electronic resource] / Jessamy Calkin // The Telegraph. – 16 Jul, 2009. – Access mode : <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/5844739/The-maids-tale-Kathryn-Stockett-examines-slavery-and-racism-in-Americas-Deep-South.html>
11. Jones S. The Divided Reception of The Help [Electronic resource] / Suzanne W. Jones. – 2014. – Access mode : <https://muse.jhu.edu/article/536961/pdf>
12. Kathryn Stockett [Electronic resource] // Famous Authors. – Access mode : <http://www.famousauthors.org/kathryn-stockett>
13. McHaney P. Kathryn Stockett’s Postmodern First Novel [Electronic resource] / Pearl McHaney // Southern Cultures. – Spring 2014. – Vol. 20, N. 1. – P. 77–92. – Access mode : <https://muse.jhu.edu/article/536966>
14. Stockett K. The Help [Electronic resource] / Kathryn Stockett. – Access mode : http://www.scollingsworthenglish.com/uploads/3/8/4/2/38422447/the_help_-_kathryn_stockett.pdf
15. Williamson J. Twentieth-Century Sentimentalism: Narrative Appropriation in American Literature [Electronic resource] / Jennifer A. Williamson. – 2014. – 256 p. – Access mode : https://books.google.com.ua/books?id=3xNKAgAAQBAJ&pg=PT220&lpg=PT220&dq=Jennifer+A.+Williamson+A+kathryn+stockett&source=bl&ots=kieMdt1gfw&sig=4I7VmmyKm5516rVpj_7UCQ_FS2M&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjyGL_g74DYAhXJ1qQKH1BDdbQQ6AEITzAL#v=onepage&q=Jennifer%20A.%20Williamson%20A%20kathryn%20stockett&f=false

References

1. Arnold, Irina. 1978. “Znachenie silnoi pozitsii dlia interpretatsii khudozhestvennogo teksta”. *Inostrannyye yazyki v shkole*, 4:23-24.
2. Volkova, Tatiana. 1991. *Problema zhanra v sovremennoi poezii. Na materiale sovremennoi ruskoi i ukrainskoi poezii*. Lvov: Svit.
3. Vygotskii, Lev. 1968. *Psihologiya iskusstva*. Moskva: Iskusstvo
4. Hromiak, Roman. 1997. *Davnie i suchasne*. Ternopil: LILEIA.
5. Izer, Wolfgang. 1996. “Protse chytannia: fenomenolohichne nablyzhennia”. *Slovo. Znak. Dyskurs. Antolohiia svitovoi literaturno-krytychnoi dumky XX st.*, za redaktsii M. Zubrytska, 263–276. Lviv: Litopys:.
6. Koknova, Tetiana. 2015. “Literaturni pryomy stvorennia afroamerykanskykh obraziv na materialii romanu K. Stockett “Prysluha””. *Naulovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Philolohiia*, 15 (2): 67-69. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v15/part_2/22.pdf
7. Koshevaia, Inna. 1992. “Nazvanie kak koordinirovannaia ideia teksta”. *Inostrannyye yazyki v shkole*, 3:66-79.
8. Tiupa, Valerii. 2000. “Proizvedeniie i ego imia”. *Literaturnyi tekst: Problemy I ego metody issledovaniia*. Moskva; Tver. (VI): 9-18. <https://elibrary.ru/item.asp?id=21464887>
9. Chepelieva, Nataliia, and Yakovenko, Liudmyla. P. 2011. “Vplyv smyslovoi struktury tekstu nay oho rozuminnia chytachem” *Aktualni problemy psykhologii*, 7 (II): 79-89. <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v2/i7/9.pdf>
10. Calkin, Jessamy. 2009. *The maid’s tale: Kathryn Stockett examines slavery and racism in America’s Deep South*. The Telegraph. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/5844739/The-maids-tale-Kathryn-Stockett-examines-slavery-and-racism-in-Americas-Deep-South.html>
11. Jones, Suzanne. 2014. *The Divided Reception of The Help*. <https://muse.jhu.edu/article/536961/pdf>
12. Kathryn Stockett. Access mode: <http://www.famousauthors.org/kathryn-stockett>
13. McHaney, Pearl. 2014. *Kathryn Stockett’s Postmodern First Novel* (20), 1: 77-92. <https://muse.jhu.edu/article/536966>
14. Stockett, Kathryn. 2009. *The Help*. Access mode: http://www.scollingsworthenglish.com/uploads/3/8/4/2/38422447/the_help_-_kathryn_stockett.pdf
15. Williamson Jennifer. 2014. *Twentieth-Century Sentimentalism: Narrative Appropriation in American Literature*. https://books.google.com.ua/books?id=3xNKAgAAQBAJ&pg=PT220&lpg=PT220&dq=Jennifer+A.+Williamson+A+kathryn+stockett&source=bl&ots=kieMdt1gfw&sig=4I7VmmyKm5516rVpj_7UCQ_FS2M&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEw

jygL_g74DYAhXJ1qQKHx1BDbQQ6AEITzAL#v=onepage&q=Jennifer%20A.%20Williamson%20A%20kethryn%20stockett&f=false

Чорний Раиса. Заглавие и художественное оформление как шифр к декодированию романа “Прислуга” Кетрин Стокетт. В статье раскрыто характеристику функционирования некоторых композиционно сильных позиций произведения, в частности их роль в репрезентации специфики раскрытия авторской концепции произведения и его художественных интенций. Важной предпосылкой для целостного восприятия произведения является учет особенностей названия и художественного оформления печатного экземпляра, в частности внешнего вида титульной страницы. На примере романа “Прислуга” американской писательницы Кетрин Стокетт проанализировано особенности заглавного комплекса как инструментарию для реализации авторского замысла с учетом терпимости к разным мнениям, взглядам, верованиям, определенных этнических стереотипов и пережитков расистского характера. В статье также проанализировано сюжетнообразующую функцию заглавия, в частности выявлены специфические особенности структуры и семантики названия произведения, его связь с художественным контекстом, роль в развертывании сюжета и выстраивании временного и пространственного континуума. Важным элементом, который обогащает художественное произведение, является его семантическая особенность, которая исполняет обобщенное и конкретизирующее значение. Таким образом, если в начале произведения заглавие воспринимается читателем как название текста, которое выполняет номинативную, информационную функции, то после того как чтение закончилось заглавие обогащается дополнительным смыслом. Особенную роль при непосредственном контакте с читателями играет визуальный контакт с книгой, который представляет определенную степень заинтересованности и может спровоцировать как позитивный, так и негативный дальнейший коммуникативный эффект, готовность или отказ от дальнейшего общения. Заложённая в иллюстрацию текстовая информативность помогает раскрыть основную идею произведения, прагматичность авторской установки. На примере романа “Прислуга” Кетрин Стокетт установлено степень взаимосвязи художественного оформления и названия романа с авторским текстом, а также дана характеристика отличия художественного оформления дебютного романа американской писательницы для публикации произведения в США и Великой Британии, обусловлены причины такого выбора.

Ключевые слова: заглавие, художественное оформление, обложка, восприятие, визуальный контакт, художественное время, художественное пространство, текстовая информативность.

Chornii Raisa. Decoding Key of the Title and Decorative Design in the Novel “The Help” of Kathryn Stockett. The article deals with the characteristics of functioning of some elements of compositional privileged/strong positions of the text and their role in representing the specific features of the disclosure of the artist’s conception of the text. The important prerequisite for the complete perception of the text is taking into consideration the peculiarities of the title and decorative design of the printed paper back and the appearance of the title page (front matter) of the printbook layout. The characteristics of the title complex as the tools for writer’s intention realization in consideration of toleration to differences of opinion, beliefs, some ethnic stereotypes and racism hangovers in particular are analyzed on the sample of the novel “The Help” written by the American writer Kathryn Stockett. The plot creating function of the title is analyzed in this article, the following structural and semantic characteristics of the title of the book, its connection with the context of the fiction, its role in the plot developing and time and space continuum are highlighted in particular. The principle element enriching the artist’s creation is its semantic peculiarity that plays the integral and concrete meanings. So at the beginning of the text the title is perceived by a reader as the text proprietary name represents the nominative, informative and prognostic functions, and after finishing reading the meaning of the title enriches in additional denotation.

Visual contact with the book is one of the focal points in immediate connection with readers to represent a certain degree of interest and may provoke either positive or negative effect, willingness or refusal to continue further communication. Text information hidden in the illustration assists to show the main idea of the fiction, the pragmatics of writer’s intent. The degree of coherence of cover illustration, the title of the book and the original is defined on the base of Kethryn Stockett’s novel “The Help”. The difference between the decorative design of the book covers for the debut novel publications in the USA and Great Britain is characterized and the reasons of such choices are grounded.

Key words: title complex, decorative design, cover of the book, perception, visual contact, time, space, text information.